

สารนิพนธ์เรื่อง	มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้กับอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน
คำสำคัญ	หลักธรรมาภิบาล/อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน
นักศึกษา	จำอากาศโทเอกรัตน์ โยธะการี
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	รองศาสตราจารย์ภัญญิญา สิริบวรพิพัฒน์
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2563

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากในปัจจุบันแม้ว่าพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 จะมีหลักเกณฑ์กำหนดเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้ใหญ่บ้านไว้ แต่พบว่ามีผู้ใหญ่บ้านใช้อำนาจในทางที่มิชอบ ส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนและชุมชน

ผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า (1) การใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 มาตรา 27 ยังขาดการนำเอาหลักการปกครองที่ดี คือ หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) มาใช้ในระดัการปกครองท้องที่ของผู้ใหญ่บ้าน ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านเป็นไปในเชิงของการป้องกันเพื่อมิให้เกิดการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ (2) การตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 มาตรา 28 ตรี กำหนดหลักเกณฑ์เรื่องการมีคณะกรรมการหมู่บ้านไว้ แต่ยังขาดหลักเกณฑ์เรื่องการตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ส่งผลให้มีการใช้อำนาจหน้าที่โดยอิสระ ปราศจากการตรวจสอบใด ๆ (3) การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องที่ ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 มาตรา 15 กำหนดเรื่องการทำหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านไว้ โดยไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านไว้ ซึ่งถือว่าเป็นบุคคลที่เข้าใจและทราบปัญหาเกี่ยวกับสังคมและชุมชนของตนอย่างแท้จริง

ผู้เขียนจึงเห็นควรเสนอแก้ไขพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ประกอบด้วย (1) เพิ่มเติมหลักเกณฑ์ธรรมาภิบาลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน (2) เพิ่มเติมให้คณะกรรมการหมู่บ้านมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้อำนาจของผู้ใหญ่บ้าน

(3) เพิ่มเติมการทำหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำหน้าที่ต่าง ๆ เพื่อมีส่วนร่วมในการดูแลชุมชนของตน